

„KRAKÓW MIASTO STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO”

Kraków miasto Stanisława Wyspiańskiego” – to idea **połączenia dwóch marek: młodopolskiego artysty „Stanisława Wyspiańskiego” z marką „Kraków”**.

Pretekstem do realizacji wieloletniego projektu „WYSPIAŃSKI” jest obchodzona w 2017 r. **110. rocznica śmierci St. Wyspiańskiego**, a w 2019 r. – **150. rocznica jego urodzin**. Warto z tej okazji przybliżyć olbrzymią spuściznę Artysty, jego patriotyczną i społeczną postawę.

Chcemy, aby Kraków kojarzył się z Wyspiańskim, jego twórczość i jego samego **związać z wizerunkiem miasta**, podobnie jak Gaudi z Barceloną, dlatego przyjmujemy strategię, obliczoną na długotrwały efekt. Miasto zainwestuje w projekty, które wykraczają poza programową działalność instytucji, które Wyspiańskim zajmują się z racji powinności, posiadania zbiorów, czy budowania regularnego repertuaru. „Wyspiański” będzie wartością dodaną.

Mamy wobec Wyspiańskiego w Krakowie pewne zobowiązanie, bo nigdy w naszym mieście nie został tak naprawdę doceniony. Najlepszą formą spłaty tego długu będzie maksymalne **wykorzystanie dorobku Wyspiańskiego** oraz jego samego, jako niezwyklej i wizjonerskiej osobowości, która nadal może inspirować i **odświeżyć wizerunek Krakowa**.

Wyspiański to już nie tylko malarz, dramaturg, designer – to przede wszystkim artysta uosabiający konkretne idee i filozofię uprawiania sztuki – „agregat” nowoczesnego myślenia, które nawet dzisiaj zaskakuje aktualnością i odwagą. Przede wszystkim chodzi o jego wrażliwość na komplementarną rolę sztuki, która swoją siłę czerpała z indywidualności, ale pozostawała w ścisłym związku ze społeczną i edukacyjną odpowiedzialnością. **Wyspiański to również ikona Młodej Polski, wrota do tej epoki.**

Kraków jest miastem królów, miastem średniowiecza i renesansu, ale czy także okresem przełomu wieków? Był to czas rozkwitu metropolii, pierwszego samorządu, prezydentów – wizjonerów, czas ambicji i rozwoju, czas obfity w doskonałych artystów. Nasza krakowska, współczesna tożsamość narodziła się tak naprawdę w końcu XIX i na początku XX wieku, a nie wcześniej.

Wyspiański to również ten co „kochał Kraków” i ten „co go z tej miłości również nienawdził” – chyba najbardziej emocjonalnie związany artysta z naszym miastem. Przez Wyspiańskiego docieramy do mitu założycielskiego nowoczesnego Krakowa.

TERAŹNIEJSZOŚĆ

W Krakowie jest kilkanaście **miejsz związanych z St. Wyspiańskim**. Miasto Kraków włącza się do projektu Muzeum Narodowego w Krakowie oznakowania ich i stworzenia **Szlaku Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie**.

Wśród kilkudziesięciu zaplanowanych na najbliższe lata wydarzeń artystycznych i edukacyjnych, organizowanych przez miejskie instytucje kultury oraz inne instytucje państwowe i wojewódzkie, można wyróżnić **sztandarowe imprezy**, których odświeżona formuła, będzie bardziej czytelna dla współczesnego Odbiorcy:

Wyspiański Wychodzi Na Pole (29.04.) – Rodzinna akcja sadzenia roślin Wyspiańskiego (Plac przed Gmachem Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie). W czasie akcji rozdawane będą: mapa Szlaku Stanisława Wyspiańskiego, „Jednodniówka” o Stanisławie Wyspiańskim, z zaproszeniem do wzięcia udziału w rodzinnym konkursie na zielnik.

„Wyspiański wyzwala. Maski” Teatru im. Słowackiego w Krakowie – prezentacja na Placu przed Muzeum Narodowym wokół pomnika Wyspiańskiego. Akcja happeningowa zapraszająca, wprowadzająca i nakierowująca widzów na postać Wyspiańskiego i otwierająca możliwości różnych interpretacji jego dzieł. Bartosz Szydłowski odczyta swój manifest na temat dzisiejszej potrzeby czytania, słuchania i twórczego dialogu z twórczością Wyspiańskiego. Następnie widzowie zostaną zaproszeni do gmachu Muzeum, gdzie w hallu odbędzie się spektakl-koncert na podstawie dialogu Konrada z Maskami z Wyzwolenia Stanisława Wyspiańskiego. Będzie to wariacja na temat polskości, wolności i samoistności.

- **„Spacer z Wyspiańskim”** – Trasa: start Dom Józefa Mehoffera, ul. Krupnicza 26 – Teatr Bagatela – Plany – Pałac Sztuki – Akademia Sztuk Pięknych – zakończenie przy Teatrze im. Juliusza Słowackiego. Na zakończenie każdego spaceru uczestnicy zostaną zaproszeni do zwiedzenia Domu Rzemiosł Teatru im. J. Słowackiego.
- **„BĄDŹ JAK METEOR...”** – koncert otwierający BULWART SZTUKI – widowisko z okazji 110. rocznicy śmierci Stanisława Wyspiańskiego. Utwory poetyckie Wyspiańskiego staną się inspiracją do muzyczno-multimedialnego widowiska. Będzie to opowieść o zmaganiach artysty z materią tworzenia i próbach

dotarcia do energii pierwotnej. Warstwie muzycznej będą towarzyszyć animacje ożywionych obrazów Wyspiańskiego, które zamienią scenę w pracownię malarską, gdzie rodzi się to „inne spojrzenie” na świat wrażliwego artysty. Przestrzeń wokół zalewu nowohuckiego zamieni się w labirynt artefaktów nawiązujących do twórczości artysty. Miejsce prezentacji: scena plenerowa nad Zalewem Nowohuckim przy ul. Bulwarowej w Nowej Hucie oraz na Placu Wolnica.

- **Pochód Lajkonika** – corocznie przemierza trasę ze Zwierzyńca na Rynek Główny wraz ze swym kolorowym orszakiem. Jest to jedna z najważniejszych tradycji krakowskich, która łączy się z legendą o ocaleniu Krakowa przed najazdem tatarskim przez włóczków (flisaków) zwierzynieckich. Lajkonik wraz z orszakiem liczącym ok. 40 osób przejdzie niezmienną od lat trasą: początek ok. godz. 12.15 przed siedzibą Wodociągów Krakowskich, przemarsz ulicami Kościuszki i Zwierzyniecką, obok budynku Filharmonii Krakowskiej, potem ulicami Franciszkańską i Grodzką na Rynek Główny, gdzie ok. godz. 19.00 będzie miało spotkanie Lajkonika z władzami miasta. Pochód Lajkonika staje się widowiskiem zdecydowanie bardziej żywiołowym, posiadającym atrakcyjną oprawę scenograficzną oraz muzyczną, w którym będą współuczestniczyć zgromadzeni na trasie widzowie.
- **Osadzanie Chochoła** – to tradycja upamiętniająca wydarzenie z 20 listopada 1900 r., jakim był ślub i wesele Lucjana Rydla z Jadwigą Mikołajczykówną. Zdarzenie to stało się dla Stanisława Wyspiańskiego inspiracją do napisania dramatu „Wesele”, a dla ówczesnych mieszkańców Krakowa i Bronowic było wielkim świętem dającym początek długoletniej już tradycji. Centralnym punktem uroczystości przed dworkiem przy ul. W. Tetmajera jest symboliczne Osadzanie Chochoła, czyli obrzęd okrywania krzaka różą słomą.
- **XI edycja Nocy Teatrów (17/18.06.)** i przede wszystkim **Noc Poezji (7/8.10.)** pt.: **MÓJ WYSPIAŃSKI!** „*Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach*” poświęcone będą Stanisławowi Wyspiańskiemu. Wydarzenia stanowiące jeden z komponentów, konsekwentnie budowanej przez Miasto Kraków od ponad dekady marki KRAKOWSKIE NOCE, znakomicie rozpoznawanej zarówno przez krakowian jak i mieszkańców innych miast. Wydarzenia Krakowskich Nocy co roku cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców Krakowa, a także turystów.
- **Koncert „Konieczny Wyspiańskiemu” (23.10.)** – będzie to swoiste połączenie jubileuszy obydwu twórców: Zygmunta Koniecznego (80. urodziny) i Stanisława Wyspiańskiego. Koncert pieśni Koniecznego do słów dramatów Wyspiańskiego, na orkiestrę symfoniczną i chór (Sinfonietta Cracovia i Chór Polskiego Radia) połączony

z prawykonaniem koncertu fortepianowego Zygmunta Koniecznego. Wydarzenie muzyczne odbędzie się w Centrum Kongresowym ICE Kraków.

- **Tramwaj** – specjalnie zaaranżowany wystrój zewnętrzny tramwaju będzie inspirowany sztuką Stanisława Wyspiańskiego. Tramwaj będzie jeździł na liniach nr: 18, 19, 20, a także 1,2,3 i promował w ten sposób wydarzenia związane z projektem „Kraków Miasto Stanisława Wyspiańskiego”.
- **Stojaki na rowery inspirowane pismem Stanisława Wyspiańskiego** – w różnych częściach Starego Miasta przy instytucjach kultury (między innymi: pl. Wolnica, przy Muzeum Etnograficznym) pojawiły się stojaki rowerowe inspirowane krojem pisma zaprojektowanym przez Stanisława Wyspiańskiego. Akcja organizowana przez Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie, pod honorowym patronatem Rady Dzielnicy I Stare Miasto.

PRZYSZŁOŚĆ

- **Wianki** – to bardzo „Wyspiańskie“ święto. Czytając „Legendę“ uruchamiamy cały świat prearcheologii i mitu krakowskiego. Ta świętojańska noc powinna wybrzmieć Wyspiańskim. Bulwary zaludnią się wijami, ślazami, wilkołakami, chochołami i pająkami polskimi. Ta plenerowa impreza może odbyć się też na Błoniach. Bez względu na miejsce przybierze formę wielkiej wystawy wiklinowego i słomianego świata, wręcz labiryntu.
- **Rzeźby przestrzenne: plenerowa pracownia i Jestem Miastem** – instalacja przestrzenna wyłoniona w konkursie organizowanym przez Miasto Kraków. Konkurs w 2018 r. dla projektantów i studentów na rzeźbę przestrzenną, mebel inspirowane sztuką Wyspiańskiego. „Rzeźby” zostaną ustawione w różnych częściach Miasta, staną się rzeczywistym, permanentnie prezentowanym symbolem projektu: „Kraków Miasto Stanisława Wyspiańskiego” w przestrzeni publicznej.
- **Święto Wandy** – przy Kopcu Wandy w Nowej Hucie. Wyspiański pisał scenariusz takiego święta, który zostanie zrealizowany zgodnie z jego wskazówkami. Wydarzenie odbędzie się na terenach gdzie Wyspiański zbierał kwiaty i malował swój zielnik.
- **Wydawnictwa** – książki dla odbiorców w różnym wieku oraz gadzety popularyzujące Wyspiańskiego i Kraków.